

Asiantuntijalausunto

24.3.2021

VN/589/2021
VN/589/2021-MMM-8

MMM:n asiantuntijalausunto, Maa- ja metsätalousvaliokunta 26.03.2021 klo 09.30 / O 2/2021 vp; EU:n metsästrategia

Tämä asiantuntijalausunto sisältää näkemyksiä, jotka on valmisteltu yhteisesti MMM, YM ja UM kanssa ennakkovaikuttamista varten sekä täydennetty EU14-metsäjaostossa sidosryhmien näkemyksillä maaliskuussa 2021.

Kokonaiskestävyys, metsien monikäyttö ja toimivalta

EU:n metsästrategian tulee kattaa **kaikki kestävyiden ulottuvuudet tasapainoisesti** eli taloudellinen, ympäristöllinen, sosiaalinen ja kulttuurinen ulottuvuus on otettava huomioon. Metsien hoidon ja käytön kestävyttä ja vaikutuksia on tarkasteltava aina kokonaisuutena, ei vain yksittäisinä kestävyiden osa-alueina tai vaikutuksina.

Strategian tulee korostaa **metsien monikäyttöä** ja niiden tarjoamia erilaisia tuotteita ja palveluja sekä **kattaa koko metsäsektorin arvoketju** metsästä aina valmiisiin tuotteisiin asti. Strategian tulee edistää **kasvua, sektorin kilpailukykyä** ja puun ja muiden metsästä saatavien raaka-aineiden monipuolista käyttöä edistäen uusiutuviin raaka-aineisiin pohjautuvan **bio- ja kiertotalouden kehittämistä**.

Strategian **poliittisen statuksen tulee olla vahva**, ja sen toimeenpano tulee varmistaa **metsätoiminta-ohjelman** tai vastaavan avulla.

Strategia ei saa muuttaa **perussopimukseen perustuvia toimivaltasuhteita** komission ja jäsenmaiden välillä. Metsätalouteen liittyvät toimet ovat koko Suomen EU-jäsenyyden ajan kuuluneet jäsenmaiden kansallisen kompetenssin piiriin. **Valtioneuvosto katsoo, että metsäpolitiikan tulee olla jatkossakin kansallisen päätäntävällän piirissä**. EU:lla kuitenkin on toimivaltaa ympäristö-, maatalous- ja energiasektoreilla, jotka joko suoraan tai välillisesti vaikuttavat metsiin.

Puupohjainen kestävä biotalous on avainroolissa tavoiteltaessa EU:n Vihreän kehityksen -ohjelmassa asetettuja tavoitteita. Strategian tulee nostaa uusiutuvien puusta jalostettujen tuotteiden merkitystä **fossiilisten materiaalien korvaajina** esiin. Lisäksi strategian tulee olla linjassa **monimuotoisuus- ja ilmasto-** ja vesistötavoitteiden kanssa.

Koordinaatio ja globaalit haasteet

Strategian tulee parantaa metsäsektoriin vaikuttavien aloitteiden **koordinaatiota** sekä komission ja jäsenmaiden välistä koordinaatiota, sekä parantaa metsiin ja metsäsektoriin vaikuttavien aloitteiden **politiikkajohdonmukaisuutta**. **Metsäsektorin varhaisia vaikuttamismahdollisuuksia** sektoriin vaikuttaviin aloitteisiin tulee parantaa. **Pysyvän metsätaloustalouden, metsäteollisuuden asiantuntijaryhmän ja sidosryhmien kuten metsätalous- ja korkkirahmön rooleja tulee vahvistaa ja selkeyttää**.

Koska monet metsiin vaikuttavat EU-aloitteet saavat alkunsa **maailmanlaajuisista haasteista**, kuten komission tiedonanto EU:n toimien tehostamisesta maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi,

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo@mmm.fi

tulee EU:n tavoitteet kansainvälisissä, metsiin vaikuttavissa politiikkaprosesseissa kytkeä EU:n metsästrategiaan ja päinvastoin.

Ilmastonmuutoksen hillintä edellyttää päästöjen vähentämisen lisäksi hiilivarastojen ja -nielujen pitkäjänteistä vahvistamista. **Metsien sopeutumiskykyä ilmastonmuutokseen ja tuhoihin**, sekä kykyä hillitä ilmastonmuutosta tulee edistää metsien kestävä hoidon ja käytön, metsien monikäytön sekä suojelun ja ennallistamisen avulla tukeutumalla tutkimukseen, tietoon ja seurantaan.

Ilmastonmuutokseen liittyvä kohonnut riski tuhojen esiintymiseen, esimerkiksi myrsky- ja hyönteistuhot sekä metsäpalariski voivat vaarantaa metsien nieluvaikutuksen. Aktiivisella ja oikea-aikaisella **metsänhoidolla** voidaan **ennaltaehkäistä metsätuhojen leviämistä**.

Tietopohjaisuus

Valtioneuvosto tukee **tietopohjaista päätöksentekoa**, ja edistää metsävaratiedon avointa saatavuutta. Metsien tilasta kertovan tiedon tulisi olla helposti saatavilla, ja yhteistyötä raportoinnin harmonisoimiseksi tulee jatkaa. Tiedonkeruun tulee perustua **kansallisiin metsäinventointeihin** sekä muuhun metsätutkimukseen mukaan lukien monimuotoisuustutkimuksen.

Valtioneuvosto on sitoutunut toimittamaan tilastotietoa EU-prosesseihin, mutta tarpeetonta hallinnollista lisätaakkaa päällekkäisistä raportoinneista on vältettävä. **Toimitettava sijaintitieto on anonymisoitava tai aggregoitava, jotta yksityisyys, omaisuudensuoja** ja laajasti pysyviin koealoihin perustuvan tiedonkeruujärjestelmä säilyvät.

Suojelu ja ennallistaminen

Metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta olisi perusteltua suojella jäljellä olevat luonnonmetsät. Lisäksi valtioneuvosto korostaa selkeiden ja vakiintuneiden käsitteiden hyödyntämistä, kuten esim. FAO:n luonnonmetsän määritelmää (primary forest). **Arvokkaiden, suojelun arvoisten vanhojen metsien ja luonnonmetsien piirteiden kynnysarvoista, suojelukohteiden priorisoinnista sekä suojelun toteuttamistavasta tulee voida päättää kansallisesti.**

Geneettisen tason suojelu on nostettava lajien ja erilaisten elinympäristöjen suojelun rinnalle. Metsäpuiden geenivarojen suojelulla ja kestäväällä käytöllä ja siihen liittyvällä tutkimuksella on tärkeä rooli metsien ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

EU:n metsästrategia tulee sisältämään tavoitteen 3 miljardin puun istuttamisesta EU:n biodiversiteetti-strategian tavoitteen mukaisesti. Suomi on käynnistänyt joutoalueiden metsityksen osana hallituksen maankäyttösektorin ilmasto-ohjelmaa. **Metsitettävät alueet tulee voida määrittää kansallisesti**, jotta alueiden valikoinnissa säilyy ymmärrys kohteiden sopivuudesta ja vaikutuksista ympäristöön, esimerkiksi kulttuurisesti arvokkaita avoimia elinympäristöjä ei tule metsittää. Metsitettyjen alueiden taloudellinen merkitys tulee myös huomioida.

Valtioneuvosto korostaa **suometsien kestävä hoitoa ja käyttöä sekä turvemaiden metsätalouden merkitystä** koko yhteiskunnalle ja alueellisesti.

Osallistaminen

Valtioneuvosto painottaa **osallistavaa valmistelua yhdessä koko metsäsektorin ja sidosryhmien kanssa, sekä vapaaehtoisuuteen perustuvia keinoja**. Osallistava lähestymistapa sitouttaa toimijoita ja varmistaa, että eri näkökulmat ja lähtökohdat huomioidaan valmistelussa ja toimeenpanossa tasapainoisesti.